

NEM BÍZHATSZ A SAJÁT EMLÉKEIDBEN.

MÁSOKÉIBAN SEM.

ROSSZ

E. O. CHIROVICI

VÉR

GABO

PROLÓGUS

Franciaország, Párizs, 1976 októbere

A PÁRIZSI CHARLES DE GAULLE repülőtér egyes termináljának formája polipra emlékeztetett: a központi korpuszból folyosók és melléképületek alkotta megszámlálhatatlan kar nyúlt ki, a kiszolgálóegységeket más kényelmi szolgáltatásokkal összekapcsolva. Futurisztikus, zsúfolt és zajos volt, és az irdatlan előcsarnokba megérkező fiatalember szinte leküzdhetetlen vágyat érzett, hogy sarkon forduljon, és eltűnjön onnan.

Előző este vásárolta meg a jegyét, egy ügynökségnél a Rue de Rome közelében. Még négy órája volt a felszállásig, így aztán rengeteg időt lesz kénytelen eltölteni ezen a helyen, ahol percről percre ritkábbá vált a levegő.

Fogta a poggyászát, és felment az emeletre, hogy keressen valami helyet, ahol leülhet. A biztonsági ellenőrzést június óta megszigorították, amikor is terroristák Ugandába térítették el az Air France egyik járatát, 248 utassal a fedélzetén. Mindenütt járőrök cirkáltak, az ügynökök felszerelése úgy festett, mintha valami posztapokaliptikus filmből léptek

volna elő. Megpróbálta nem elkövetni azt a hibát, hogy megbámulja őket, amivel csak felhívna magára a figyelmüket.

A csarnok végében lévő kávézóban talált egy szabad asztalt, rendelt egy dupla presszókávét, és a széke alá tette a csomagját. Az ablakon át látta, hogy komor esőfelhők húznak át a sötétedésnek indult égen, repülőgépek sorakoznak fel a hangárok előtt, és karbantartó személyzettel meg utasokkal teli buszok nyüzsögnek körülöttük. Valahol a közelben egy kis tranzistoros rádióból Robert Flack „Killing Me Softly”-ja szólt hal-kan – a sors iróniájaként.

Eltökélte, hogy nem gondol a két nappal azelőtt éjjel történetekre, addig legalábbis nem, amíg vissza nem tér az Államokba. Most azt kellett tennie, hogy kiüríti gondolatoktól hemzsegó elméjét, ahogy az ember valami potenciálisan veszélyes tárgyat is kivenne a poggyászából, nehogy megtalálják. Lehetséges volt, hogy a szülei esetleg már meg is szólaltatták a vészcsengőt, és a hatóságok talán máris készenlétben állnak. Ez esetben ő lenne az első számú gyanúsítottak egyike, és a rendőrség prioritásként kezelné, hogy megakadályozza az országból való eltávozását. Muszáj innen kijutnia, hogy az otthon biztonságába érjen – milyen becses csengésű szó, gondolta magában, *otthon* –, és hogy lássa, mennyire válik be a terv, amelyet mozgásba hozott.

Nem csupán a jogi problémáról volt szó. A gondolat, hogy soha többé nem látja őt, halálra gyötörte. Valahányszor felmerült benne ez a kilátás, úgy érezte, mintha gyomorszájon vágták volna. Mindig is félt a visszafordíthatatlantól, az olyan tettektől, amelyeket már sohasem lehet helyrehozni, mindegy, hogy ő vagy valaki más a felelős értük.

Hatéves korában egy aranyhalat kapott ajándékba, egy fél futball-labda alakú tálban. Úgy egy hónap elteltével pár napig elfelejtette megetetni, vagy kicserélni a vizét, vagy mindket-

tőt, és a hal megdöglött. Egy reggel mozdulatlanul lebegve talált rá, olyan volt, mint valami kis csillogó ékszer. Az anyukája azt mondta, hogy az a fajta aranyhal talán túlérzékeny, és hogy egyébként sem maradt volna életben, de ő nem hitt neki. Tudta, hogy ő tehet róla, még ha senki sem szidta is meg érte. És bármennyire is sajnálta, már semmit sem tehetett.

Éppen beleszürcsölt a kávéjába, amikor egy magas, izzadt férfi azt kérdezte tőle, hogy leülhet-e az asztalhoz. Ő erre összeresztette, és kilöttyintette az italát, de bólintott, jelezvén, hogy a másik szék szabad. A férfi kapucsínót rendelt két croissant-nal, és nagy mohón rögtön neki is látott, amint a pincérnő kihozta.

– Most járok először ezen az új repülőtéren – vallotta be a férfi. Lesöpörte az asztalról a morzsát, és széles mozdulatot tett a kezével. – Szerintem jó munkát végeztek, nem gondolja?

Furcsa akcentussal beszélt franciául, az *r*-reket ropogtatva, a mássalhangzókat elnyelve. A fiatalember helyeslően motyogott valamit. Egy szalvétával megtörölte a száját, és azon nyomban ráébredt, hogy ez a szájtörés az utóbbi néhány napban valamiféle kényszeres gesztussá vált nála, mintha foltoktól igyekezne megszabadulni, amelyeket rajta hagyott a...

– Vér – mondta a férfi.

– Micsoda? – bökte ki a másikra meredve.

– Szerintem egy kis vérfolt van a zakóján – magyarázkodott a férfi. – Megismerem. Orvos vagyok.

A fiatalember megpróbálta megtalálni azt a helyet, amelyről a fickó beszélt, de nem sikerült – valahol a vállakörnyékén volt, le kellett volna vennie a zakóját, hogy lássa.

– Lehet, hogy megvágtam magam borotválkozás közben – mondta. Egyszeriben úgy érezte, kiszárad a torka, a hátán pedig csordogálni kezdett a verejték.

– Fura. Az arcán vágásnak semmi nyoma nem látszik. Maga angol?

– Nem, amerikai. Jobb lesz, ha indulok. Nagyszerű, hogy így összefutottunk, vigyázzon magára.

A fickó meglepetten nézett rá, és valamit motyogott válaszul, de ő már föl is állt, és elslisszolt a kirakatokat nézegető emberek csoportjai között.

A csarnok túlsó végében voltak a mosdók, ott besétált az egyik fülkébe, és beriglizte az ajtót. A levegőillatosító erős szagától a hányinger kerülgette, alig bírta bent tartani a presszókávét, amely megindult fölfelé a torkán. A zsebéből elővette az útlevét, kinyitotta, és a fényképet nézve megpróbálta leírni a saját arcát. Jól van, mondta magában, minden rendben. Mindössze annyi a teendője, hogy még egy-két óráig kitart, aztán lelép innen. Soha senki nem fog rájönni.

Kijött a fülkéből, szemügre vette a tükörképét, és leöblítette a kezét. Meglátta a vérfoltot, amelyet az a férfi ott az asztalnál észrevett – akkora volt, mint egy tízcentes. Levette a zakóját, szappanos vízzel benedvesített egy papírtörölt, és dörzsölni kezdte. A papír lassan fakó, piszkos rózsaszínbe váltott.

Két órával később odalépett a pulthoz, feladta a poggyászát, majd felkapaszkodott a negyedik szintre, és határozottan elindult az útlevel-ellenőrzéshez. Ahogy ott várt a sorára, a zsebéből elővett egy papír zsebkendőt, és megtörölte vele az száját. Még mindig érezte az égető érzést, amikor a vámisztviselőhöz ért, és az üvegtáblán lévő nyíláson át beadta neki az útlevét.

EGY

New York állam, New York, tizenegy hónappal ezelőtt

- JÓ ESTÉT KÍVÁNOK, HÖLGYEIM ÉS URAIM! A nevem James Cobb, és mint azt néhányan talán már tudják, kutatásaim során az utóbbi pár évben az úgynevezett módosult tudatállapotokra... elsősorban a hipnózisra koncentráltam. A lehetőség, hogy ma este itt mind együtt lehetünk, a J. L. Bridgewater Alapítvány nagyvonalú meghívásának köszönhető, amit ezúton is szeretnék ismételten megköszönni.

Nem a legutóbbi könyvemről fogok beszélni, amely ugyanezzel a témával foglalkozik, és amelyet, remélem, érdekes olvasmánynak fognak találni, hanem azokról az ösvényekről, amelyeket követve a végkövetkeztetésemig eljutottam.

Ül a hallgatóság soraiban rendőrnyomozó, törvényszéki orvos szakértő vagy ügyész? Látok egy pár magasba emelt kezet. Biztosra veszem, hogy bármelyikük szíves-örömezt lemondott volna a látástól vakulásig tartó adatgyűjtésről, az eljárások százairól, a hosszú órákig tartó kihallgatásokról és a labormunkáról, egyetlen hipnózisos kezelésért cse-

rébe, melynek során a gyanúsítottnak, miután transzba esett, elég feltenni egyetlen kérdést: maga tette?

Csakhogya a dolgok nem így működnek. Valójában nincs semmiféle garanciánk arra nézvést, hogy miután egy személy a hipnózis állapotába kerül, a színtiszta igazat, és csakis az igazat fogja nekünk elmondani, és hogy legalább a kommunikációs folyamat két alapvető aspektusát valóban teljességgel kiiktattuk... a színlelést és a fantáziálást.

Ugyanezen okoknál fogva a hazugságvizsgálót... amelyet a nyomozók kezdetben csodatévőként üdvözöltek... a törvényszéken csupán közvetett bizonyítékként fogadják el, bizonyos esetekben, míg másokban egyáltalán nem alkalmazható.

A nyolcvanas években voltak olyan pszichiáterek, akik gyermekek ellen elkövetett úgynevezett sátánista rituális bántalmazási esetek leleplezésével keltettek zűrzavart, olyan bántalmazásokéval, amelyeknek az időközben felnőttkorba lépett állítólagos áldozatokon végrehajtott hipnózis alkalmazása révén kellett kiderülniük. Ma már tudjuk, hogy akkoriban rengeteg ember életét tették tönkre azoknak az agyszüleményeknek az alapján, amelyeket az érintettek úgynevezett objektív felülvizsgálóik általi manipulációja eredményezett. Transzban az alanyok nem valóságos emlékeket elevenítettek föl, hanem oly módon reagáltak, hogy azzal a hipnotizőr kedvére tegyenek.

Az én kutatásaim másfelől azt igazolták, hogy amint az alany hipnózisba kerül, az akaraterije drasztikusan meggyengül, és szabad akarata csaknem teljességgel megszűnik. Ezért van az, hogy egy transzban lévő személy a hipnotizőr kérésére olyasmit is képes megtenni, amit normális esetben megtagadna.

És most hadd szemléltessen mindezt egy egyszerű példával. Két kérdésre kell majd válaszolniuk, egymás után, amilyen gyorsan csak tudnak. Felkészültek? Nos, képzeljék el, hogy egy tévészigetelő cég munkatársai, akiknek az a dolga, hogy egy-egy adott házba bevezessék az adás vételéhez szükséges... Úgy van, *kábel*. Ki ölte meg Káint?

Önök azt válaszolták, hogy *Ábel*, pedig biztosra veszem, hogy önök is ugyanolyan jól tudják, mint én, hogy ez a Bibliában fordítva van: Káin ölte meg Ábelt, majd Édentől keletre, Nód földjére menekült. Vajon miért adtak rossz választ? A magyarázat nem is olyan egyszerű, mint azt első pillantásra esetleg szívesen hinnék.

Na, persze, a *kábel* és az *Ábel* közötti szóasszociáció kézenfekvő. De miért volt olyan lehangoló hatással önökre, hogy eltérítse önöket attól a választól, amelyről pedig tudták, hogy helyes? Figyelembe kell vennünk azt a tényt, hogy a kérdést *én* tettem föl, innen a pódiumról, akit önök, minden teketória nélkül, felsőbbrendű tudással ruháztak fel. Egy ilyen szituációban megjelenik a *felelősség átruházása*, ami fegyveres konfliktusok esetében különösen szembeszökő, amikor is nagy embertömegek követik vezéreiket, tekintet nélkül arra, hogy a parancsaik netán jelentős részük számára a halált jelentik. Az idefönt lévő személyt a közönség automatikusan nála magasabb rendű képességekkel ruházza fel, és ilyen körülmények között megnő a szuggerálhatóság mértéke.

Vagy képzeljék el, hogy az amazóniai esőerdőben vannak, és valaki egy menedékhelyhez vezeti önöket. A felelősségnek a túravezetőre való átruházása szinte abszolút, mert ellenséges és potenciálisan veszélyes környezetben mozognak, tehát az életüket közvetlen veszély fenyegeti.

Azért hoztam föl önöknek ezeket a példákat, hogy bemutassam, hogyan működnek a dolgok hipnózis közben. A felelősség, amelyet az alany a vizsgálatot végzőre átruház, a módosult tudatállapotok esetében jóval nagyobb, mint az úgynevezett normális állapotokban. A mentális birodalom, amelyen az alanyt végigvezetik, tökéletesen idegen a számára, ám ugyanez az alany azt *feltételezi*, hogy a vizsgálatot végző lényegesen jobban átlátja ezt a mentális teret. És köztünk szólva, ez gyakran nem is több ennél... egy feltételezés.

Aztán ott van az általunk nagy általánosságban *valóság*nak nevezett valami relativitásának a kérdése. „Tudjuk”, hogy egy dolog, egy tárgy, egy személy *valóságos*, mert az érzékszerveink révén információkat gyűjtünk róla, amelyekből, miután agyunk feldolgozta őket, ezt a következtetést vonjuk le. Igen, a nézőtér, ahol most önök ülnek, létezik, az illető, aki önökhöz beszél, és a PowerPoint kivetítő szintén létezik. Mindezek *valóságosak*, nem igaz? Ezt onnan tudjuk, hogy *látjuk* őket, *halljuk* őket és *érezkeljük* őket. Következésképpen *tudjuk*, hogy amit tapasztalunk, az „valóságos”. Csakhogy egy nagy hatású szer, például LSD hatása alatt álló alany egy gyökeresen másfajta „valóságról” *tud*, más *lát* és *érezkel*, ami számára pontosan ugyanolyan meggyőző, mint most ez az előadóterem a mi számunkra. Agyunk bonyolult kémiaiájának mindössze egy icipici megváltoztatásával járó beavatkozásra van szükség ahhoz, hogy boldognak érezzük magunkat vagy depresszióba zuhanjunk, hogy halálosan nyugodtak vagy rendkívül erőszakosak, egykedvűek vagy izgatottak, fantáziadúsak vagy unalmasak legyünk, függetlenül a körülöttünk lévő „objektív” valóságtól, és függetlenül a múltunktól meg a felgyülemlett tudástól/információktól,

amelyek látszólag szilárd meggyőződéseinket, hiedelmeinket és magatartásformáinkat kialakították.

Mindezek következtében föltettem magamnak a kérdést, hogy vajon miféle *valóságot* ír le egy hipnózisban lévő alany, annak az egyedülálló és megismételhetetlen konkrét pillanatnak a valóságát, az úgynevezett „objektív” valóságot? A vizsgálatot végző által szuggerált „szubjektív” valóságot? Egy egész élet során felgyülemlt meggyőzések és hiedelmek által összetartott valóságot, azt a valóságot, amelyet akár *transzcendensnek* is nevezhetnénk, és amely nem a szokásos kognitív folyamatok eredménye? Az alany vajon arról kommunikál, amiben *hisz*, amit *lát*, vagy csupán arról, amiről ösztönösen érzi, hogy mentális *vezetője*, a terapeuta szeretné, hogy kommunikáljon.

Most pedig térjünk rá összejeövetelünk második részére, melynek során a közönség kérdéseire fogok válaszolni. Tekintettel arra, hogy szorít bennünket az idő, a szervezőkkel abban állapodtunk meg, hogy a kérdések számát ötre korlátozzuk. Remélem, hogy önök közül azok, akik kérdést kívánnak föltenni, a bejáratnál már feliratkoztak a listára. A végén ott, annál az asztalnál könyveket fogok dedikálni. Köszönöm, hogy rám szánták az idejüket, igazán nagy megtiszteltetés és kiváltság volt a számomra, hogy ma itt lehettem.

Úgy terveztem, hogy aznap este, az előadás után együtt vacsorázom egyik barátommal, Randolph Jacksonnal és az ügynökömmel, Brenda Reubennel. Brenda azonban csúnyán megfázott, Randolph-nak pedig hirtelen eszébe jutott, hogy

másnap reggel Atlantic Cityben kell lennie, úgyhogy el is rohant. Brendának azt mondtam, hogy menjen haza, és bújjon ágyba, és elhagytam az épületet.

Éppen taxit kerestem, amikor egy katonás megjelenésű, magas, karcsú férfi lépett oda hozzám. Hatvan-egynéhány évesnek látszott, és ceruzabajuszt viselt, azt a fajtát, amely annak idején a harmincas években volt divatos a szívtiprók körében. Sötét színű öltöny és hozzáillő esőkabát volt rajta, és Joshua Fleischerként mutatkozott be.

Könyvedikálás vagy előadás után rendszerint igyekszem elkerülni a kontaktust a közönség tagjaival. Akik odajönnek hozzám, gyakran fárasztóak, és mindig nehéz megszabadulni tőlük. Az efféle találkozások után néha hosszú leveleket vagy e-maileket küldözgetnek nekem, amelyekben arra figyelmeztetnek, hogy az összes pénzem és minden hírnevem sem fog megkímélni a pokol tüzétől.

A férfi így szólt:

– Szeretném önt meghívni egy vacsorára, dr. Cobb.

A könyvesbolt előtt álltunk, a szél nyitott kabátja szegélyét kószolgatta, emelgette. Hóna alatt úgy szorongatta könyvem egy példányát, mintha attól félne, hogy elveszíti.

– Kösz, de már elígérkeztem – válaszoltam, és lefelé indultam a lépcsőn.

Kezét finoman a vállamra tette.

– Az ilyen események után alighanem mindenféle fura alak letámadja, de biztosíthatom, hogy én nem tartozom közéjük. Minden okom megvan rá, hogy azt higgyem, nagyon fogja önt érdekelni a mondandóm. Jól ismerem a munkásságát, és tudom, mit beszélek. Egy hónapja olvastam a könyvét, rögtön azután, hogy megjelent, és azonnal tudtam, ön az, akit keresek.

Ismét megköszöntem neki, de továbbra sem fogadtam el a meghívását. Nem erőszakoskodott, de egészen addig ott ácsorgott mellettem, míg végre egy arra járó taxi méltóztatt megállni.

– Küldök önnek egy e-mailt – mondta. – Kérem, nézzen utána, hogy nem a kéretlen levelek között kötött-e ki. Nagyon fontos, majd meglátja.

Miközben bemásztam a kocsiba, hallottam, hogy köhög. Mélyről felszakadó, kimerítő köhögés volt, amilyennel addig kizárólag súlyos betegségben szenvedőknél találkoztam.

Egészen addig a délutánig meg is feledkeztem a találkozásról, amíg, két nap múlva, egy csütörtöki napon, meg nem jött az e-mailje. Ez állt benne:

Kedves James (ha megengedi)!

Talán szerencsésebb módszert is választhattam volna arra, hogy megkönyékezzem, de úgy gondoltam, a legjobb lesz, ha szemtől szembe találkozunk. Nem vagyok se pióca, se flúgos. Nem vagyok sem az okkultizmus, sem a paranormális jelenségek, sem a párhuzamos világok megszállottja.

Azt hiszem, illene azzal kezdenem, hogy valamicskét elárulok magamról.

A nevemet már tudja. Ha aznap este elcsípte, akkor emlékszik rá, hogy Joshua Fleischer vagyok. New York Cityben születtem, 1976-ban angol szakon diplomáztam a Princetonon, és a nyolcvanas évek elején egy vagyont kerestem a tőzsdén. 1999-ben, egy tragikus incidens után, Maine-be költöztem. Úgy döntöttem, túlságosan elfáradtam ahhoz, hogy a nagyvárosban éljek, és egy gyönyörű vadvédelmi terület közelében vásároltam

ingatlant. Sosem nősültem meg, nincsenek gyerekeim, se közeli hozzátartozóim, és tizennyolc éves koromban mindkét szülőmet elvesztettem. Anyai ágon él még néhány rokonom New York állam északi részében, de utoljára valamikor több mint harminc évvel ezelőtt beszélhattünk egymással telefonon.

Remélem, nem jutott máris arra a következtetésre, hogy egy magának való mizantróp vagyok, a pénz és a vele járó befolyás mögött rejtőzködő remete. Biztosíthatom, hogy rendkívül aktív társasági életet élek. Attól való félelmemben nem nősültem soha meg, hogy előbb-utóbb át kellene élnem azt a mérhetetlen fájdalmat, hogy részt vegyek annak az asszonynak a temetésén, akit szerettem, aztán pedig arra legyek kárhóztatva, hogy tovább éljek, vagy – ami még rosszabb – arra kényszerítsem, hogy ő legyen kénytelen átélni ugyanezt. Lehet, hogy csak túlbonyolítom a dolgokat, lehet, hogy még nem találkoztam a megfelelő emberrel, olyannal, aki elhítené velem, hogy még a halál után is újra találkozni fogunk. Akadt néhány nő az életemben, és némelyikük sokat is jelentett számomra. De annyit sohasem, hogy azt „szerelemnek” nevezhettem volna, kivéve egyetlen nőt, réges-régen. A maga idejében majd mesélek róla önnek, ha elfogadja az indítványomat.

De hogy folytassam... Több mint egy tucat alapítványnak és jótékonyági intézménynek voltam már igazgatósági tagja. Egy ideig speciális igényű gyerekeket tanítottam angolra egy bangori iskolában. Önkéntesként egy rászorulóknak számára indított családsegítő programban is részt vettem Mineral megyében, ahol élek. Sosem

volt időm unatkozni, vagy túl sok kérdést feltenni magamnak.

Két évvel ezelőtt a leukémia egy virulens formáját diagnosztizálták nálam. Azt mondták, genetikai eredetű lehet – apai nagyapám ugyanebben halt meg. Nem sajnáltam magam, nem is panaszkodtam. Mindent megtettem, amit az orvosok tanácsoltak, és az összes csekket aláírtam, amit csak kívántak, de három hónapja azt mondták, elvesztettem a csatát, és hogy ők már nem tudnak mit tenni. A gyógykezelés megtette a magáét, adott nekem még egy évet.

Nem félek attól, ami jönni fog, és nem hiszem, hogy bármit is számít, hogy holnap vagy tíz év múlva következik be, amennyiben a távozásom senkinek sem okoz fájdalmat.

De még mindig van valami, amit meg kell oldanom, és ez élet-halál kérdése, hogy olyan kifejezést használjak, amely talán nevetségesen hangzik, tekintettel a szituációra, amelybe kerültem. És meggyőződésem, hogy ön, James, e tekintetben segíthet nekem.

Azt csak szemtől szemben mondhatom el, hogy miről van szó, ezért is reméltem azt, hogy aznap este talán lesz alkalmam beszélni önnel. De nem akartam erőszakoskodni, nehogy tolakodónak higgyen, és ennek következtében veszélyeztessen a lehetőséget, hogy elfogadja az indítványomat. Azt gondolom továbbá, hogy az, amit mondani szándékozom, számot tarthat az ön módosult tudatállapotokkal kapcsolatos tudományos érdeklődésére.

Ha elfogadja, néhány napra a vendégem lehetne itt Maine-ben. Az ügyvédemet Richard Orrinnak hívják,

levelem alján megtalálja az elérhetőségeit. Ő majd felvilágosítja a gyakorlati részletekről.

Minden egyes nap számít, James. Egyetlen reményem, hogy gyorsan düllőre jut, és hogy a döntése pozitív lesz.

Addig is szeretném biztosítani nagyrabecsülsésemről és legjobb kívánságaimról.

Üdvözlettel:

Josh

Az üzenet alján megtaláltam az ügyvédje címét és telefonszámát.

Az egész estét azzal töltöttem, hogy Fleischer üzenetén gondolkodtam.

A levél stílusa gördülékeny és következetes volt. Az információk, amelyeket a netes keresgélésem eredményezett, nagyvonalakban megerősítették a tartalmát. Fleischer a művészetek igazi patrónusa volt a megyében, ahol lakott, a helyi sajtó hemzsegett a méltatásától. Szegény tinédzsereknek segített egyetemre járni, bántalmazott nőknek egymagukban új életet kezdeni, egykori elitélteknek visszaintegrálódni a társadalomba, és speciális igényű gyerekeknek a legszínvonalasabb ellátáshoz és oktatáshoz jutni. Szinte legendás, szentből és guruból összegyúrt alakká nőtte ki magát. A „borzalmas betegségre”, amely az utóbbi időben emészteni kezdte, a helyi újságírók csak diszkréten és részvétellel utaltak.

Tehát minden, amit írt, igaznak tűnt. És egy ember, aki mások megsegítésének szentelte az életét, megérdemli, hogy viszonzásul segítő kezet nyújtsanak neki.

Könyvem megjelenése egyúttal a J. L. Bridgewater Alapítványtól kapott támogatásom megszűnését is jelentette, és úgy éreztem, rám fér egy kis pihenő. Az utóbbi pár hónapban viszonyt folytattam ugyan egyik kolléganőmmel, Mina Watersszel, de két hónappal ezelőtt megállapodtunk, hogy nem találkozunk többé. Mindketten kinőttünk már abból a korból, hogy illúziókba ringassunk magunkat, az pedig világos volt, hogy valami egyszerűen nem működik közöttünk. Néha hiányzott, de ahhoz nem eléggé, hogy a megállapodásunkat megszegve fölhívjam.

Így aztán bőven volt időm, még akkor is, ha tartózkodásom a Joshua Fleischer által előre jelzett néhány napnál tovább húzódna. Szinte biztosra vettem, hogy látogatásom terápiás ülésekkel fog együtt járni, a halálra való egyfajta felkészüléssel egy olyan ember társaságában, aki, saját bevallása szerint, nem hisz sem Istenben, sem a túlvilágban, és ennél fogva a vallásban nem is lelhet vigaszra. Ez pedig minden másnál nyomósabb érv amellet, hogy nagyra értékeljük emberbaráti viselkedését. Sosem hittem a pusztá hitből fakadó jótékonykodásban, azoknak az emberszeretetében, akik az alapítványok számára ugyanúgy töltögetik ki a csekkeket, ahogy az adókat kötelesek megfizetni, azokéban, akik inkább az általuk félt istenségnek szóló felajánlasként tesznek pénzt a perselybe, semmint emberséges érzésektől indítatva.